

on jako zástupce žalované pojišťovny podnět k omylu žalobců, poněvadž návrhy pojistné již tu byly, avšak může tu jíti o druhý případ § 871 obč. zák., že totiž omyl byl žalované od žalobců včas vysvětlen, a tu by nezáleželo na tom, kdo k omylu dal podnět. Šlo by pak o to, zda se vysvětlení omylu stalo včas, to jest, dokud žalovaná pojišťovna ještě nejednala v důvěře v prohlášení žalobců a neučinila ještě žádné právní nebo hospodářské opatření z podnětu tohoto prohlášení (rozh. č. 1297 Sb. n. s.). Žalovaná v tom směru namítala, že se obrátila na pojišťovnu v T. o přijetí pojistek do zajištění a že se přijetí do zajištění stalo dne 16. února 1932. A tu jest zapotřebí zjistiti, kdy, co a jak oznámili žalobci žalované pojišťovně o svém omylu, a rovněž zjistiti okolnosti, které jsou rozhodující pro otázku, zda se vysvětlení omylu stalo včas. Při tom jest ovšem hleděti také k dopisu žalobců ze dne 15. února 1932.

Dodatečné schválení pojistných smluv žalobci může míti význam jen tehdy, jestliže tak učinili již v době, kdy bylo jim známo, že byli uvedeni v omyl ujištěním, že pojistnými smlouvami uspoří přes 600.000 Kč.

Bude tudíž na odvolacím soudě, aby se všemi těmito otázkami zabýval a učinil potřebná zjištění.

Nestalo-li se tak, není věc dosud zralá k rozhodnutí (§ 510, odst. 1, druhá věta, c. ř. s.).

Čís. 16954.

Nekalá soutěž (zák. č. 111/1927 Sb. z. a n.).

Označení »karlovarská sůl« jest označením původu zboží ve smyslu § 6, odst. 2, uved. zák., třebas byl k onomu označení připojen dodatek, že jde o výrobek umělý (»umělá karlovarská sůl«).

Závadnost užívání uvedeného označení pro umělý chemický výrobek, který není vyráběn ani v Karlových Varech ani neobsahuje látek z karlovarských vřidel.

(Rozh. ze dne 27. května 1938, Rv I 98/38.)

Žalující městské obci Karlovy Vary náleží mimo jiné minerální léčivé prameny i pramen (vřídlo) zvaný »Sprudel«, z něhož získává sůl známou pod označením »karlovarská sůl«, a jsou pro žalující u Obchodní a živnostenské komory v Ch. pro výrobky ty zapsány slovní známky: »karlovarská vřídlní sůl«, »karlovarská sůl«, »Karlsbader Salz«, »Karlsbader Sprudelsalz«, »Karlsbader Heilquellen«, »Sal carolinum«, »Sal carolinum«, »Sal thermarum carolinum«, »Sal thermarum carolinense«, »Sal carolinense«, »Sal thermarum carolinum« kromě jiných slovních znění, připomínajících léčivé prameny v Karlových Varech. Žalovaný vyrábí a dodává lékárnám a velkoobchodům (velkodrogeriím) umělý výrobek pod označením »umělá vřídlní sůl« nebo »sal therm Carol. arte-

fact«, »karlovarská sůl«, kryst. resp. prášková »karlovarská sůl« a pod. Tvrdíc, že žalovaný nesprávně označuje původ zboží a že se takto dopouští nekalé soutěže, i když připojoval dodatek »umělá« na rozdíl od přírodního produktu, domáhá se žalobkyně mimo jiné, aby byl žalovaný uznán povinným zdržeti se označování »karlovarská sůl«, neb »umělá karlovarská sůl«, aneb »sal therm. Carol. artefact.«, aneb jakéhokoliv označení poukazujícího na Karlovy Vary pro sůl, která nepochází z podniků žalující obce, zejména označení na zboží samém. Nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Prvý soud zjistil zejména znaleckým posudkem, že průměrný zákazník nemusí znáti rozdíl obou solí ani co do původu ani co do balení a ceny, a že tudíž závadné označení je způsobilé vzbuditi nesprávnou domněnku, že zboží buď vůbec nebo z části bylo vyrobeno v Karlových Varech. Dále zjistil, že žalovaný dodává umělou karlovarskou sůl jen velkodrogeriím a lékárnám, a to podle objednávek, které výslovně obsahují označení »umělá sůl karlovarská«, a že žalovaný s přírodním produktem vůbec neobchoduje, uvádí však dále správně, že věc nelze posuzovati s toho hlediska, že v lékárnách a velkodrogeriích jsou lidé zapracovaní, kteří znají rozdíl mezi solí přirozenou a solí umělou, nýbrž že je rozhodující okruh zúčastněných osob, mezi něž patří i průměrný zákazník. Že by pak u průměrného zákazníka mohl název »umělá sůl karlovarská« vzbuditi nesprávnou domněnku o místním původu zboží, pro to má první soud podklad ve znaleckém posudku, že průměrný zákazník nemusí znáti rozdíl obou solí ani co do původu, ani co do balení i ceny. Nezná-li rozdíl v ceně obojího zboží, nemusí jej zarazit, že cena přírodní soli je 21krát vyšší než soli umělé, jak míní žalovaný. Nerozhoduje tudíž, zda jde u žalovaného o prodej meziobchodu a zda bylo závadné označení zboží způsobilé vzbuditi nesprávnou domněnku o původu zboží v obchodním styku, a to tím spíše, že, jak bylo zjištěno, žalovaný zboží označoval též jako »sůl karlovarskou«. Hodnotil tedy první soud výsledky provedených důkazů správně a vycházeje z nich, posoudil věc správně i po právní stránce, měl-li za to, že § 6 zák. proti nekalé soutěži poskytuje zvláštní ochranu produktům z minerálních vod v tom, že se jejich názvy nikdy nepokládají za označení druhu nebo jakosti a že tomu jest rozuměti tak, že i kdyby k tomuto označení byl připojen jakýkoliv dodatek, z něhož by byl pravý stav věci zřejmý, jest vyloučeno použití označení poukazující na původ zboží a proto označení »umělá karlovarská sůl« není dovoleno (Roppert-Weiss, str. 262), a to zejména od té doby, kdy měla žalobkyně název »karlovarská sůl« za chráněnou slovní známku, od kteréžto doby pod jménem »karlovarská sůl« směla býti prodávána jen sůl pravá, přírodní, kdežto při soli umělé označení »karlovarská« nesmí býti používáno. Je-li zjištěno, že užívání názvu »umělá karlovarská sůl« není dovoleno, a jestliže žalovaný přece takto zboží označuje, jest jeho jednání (rušební čin) v rozporu s dobrými mravy soutěže a způsobilé poškoditi žalující obec, takže jest kvalifikováno jako nekalá soutěž podle § 1 uved. zák. Odvolací soud

souhlasí s prvním soudem, že III. vydání staré uherské Pharmakopoe, které zná »umělou karlovarskou sůl« (sal Carolinum factitium), porušuje předpis v § 6, odst. 2, zák. proti nekalé soutěži. I lékárnická gremia v P. a v B. i ministerstvo Národní obrany uznávají označení »umělá sůl karlovarská« za nedovolené, a stejně i ministerstvo zdravotnictví, které dle zprávy okresního úřadu v K. V. ze dne 4. března 1936 jest ochotno při nejbližším vydání lékárnické sazby vypustiti označení »Sal Carolinum factitium B« z bývalého uherského lékopisu Ed. III. Co do významu dodatků, které jsou připojovány ke geografickým jménům původu, dovolává se žalovaný článku Dra K. Skály ve Věstníku Svazu čs. lékárnictva, č. 1—4, roč. 1936 »Označování léčiv obchodním jménem«, v němž jmenovaný autor klade otázku: »platí zásada § 6, odst. 2, zák. p. n. s. i tehdy, je-li ku geografickému označení (karlovarská) připojen dodatek, který svým pojmem a obchodem otřásá podstatou označení a činí z výrobku zcela něco jiného, než nač geografické označení poukazuje? Takovým dodatkem jest i slovo »umělý«. Má slovo toto takový význam, že připojeno byvši ku geografickému označení »karlovarská sůl«, vyvolává v představách kupujícího zcela jiný výrobek, či zůstává představa původu i při tomto dodatku a přes tento dodatek zachována? Imperativ zákona § 6, odst. 2, zák. p. n. s. týká se jen samotného značení »karlovarská sůl«, t. j. označení karlovarská sůl a jen toto nemůže se státi nikdy označením druhu neb jakosti zboží, nýbrž značí vždy jen sůl vyrobenou z karlovarských minerálních pramenů.« V dalším Dr. Skála uvádí, že dodatky »umělý« a »napodobený«, »imitace« atd. nemají s označením původu nic společného, neboť značí zjevně zcela jiné zboží na rozdíl od zboží vyrobeného cestou přirozenou. Na př. umělé hedvábí jest výrobek ze dřeva, zatím co pravé (přirozené) hedvábí jest produkt bource morušového, umělý med je výrobek z řepového cukru, kdežto přirozený med jest výrobkem včelím. Že u těchto umělých produktů používá se společného názvu (na př. hedvábí, med atd.), jako u přirozeného, jest příčina ta, že oba produkty, umělý i přirozený, mají některé společné znaky. Tomu jest i u výrobku »karlovarská sůl« na rozdíl od výrobku »umělá karlovarská sůl«. V obou uvedených názvech se vyskytuje společné slovo »karlovarská«, což poukazuje na určitou stejnost neb podobnost některých zvláštností obou produktů«. Tolik Dr. Skála v dotčeném článku. Avšak, kdežto pojmy »hedvábí« a »med« označují druh a jakost zboží, není označení »karlovarská sůl« takovýmto označením a ani se jím dle § 6, odst. 2, zák. p. n. s. státi nemůže. Mimo to průměrný zákazník neví, že karlovarská sůl s dodatkem »umělá« nepochází z K. V., a význačným označením jsou vždy jen slova »karlovarská sůl«, takže slovo »umělá« zůstane snadno nepovšimnuto. Konečně klade žalovaný podle výše uvedeného článku Dr. Skály dvě otázky: a) jest označení »umělá karlovarská sůl« způsobilé vzbuditi nesprávnou domněnku o původu soli?, b) jest označení »umělá karlovarská sůl« způsobilé vzbuditi nesprávnou domněnku o jakosti a účincích této soli? Že na tuto otázku

jest odpověděti kladně, bylo již výše vyloženo. Na druhou otázku nedává žalovaný odpovědi. Dr. Skála o tom praví, že má býti zjištěno, zdali mají oba preparáty skutečně stejné nebo podobné složení a stejný nebo podobný účinek. Soudní znalec však ve svém dodatku k posudku udu, že léčivé účinky pravé karlovarské soli jsou odchylné a že se nemůže jejich účinků dosáhnouti umělým připravením nevřidelní vody. Jest tedy na druhou otázku odpověděti tak, že označení »umělá karlovarská sůl« jest způsobilé vzbuditi nesprávnou domněnku o jakosti této soli, a jest tu tudíž způsobilost oklamati ve smyslu §§ 4 a 5 zák. p. n. s. Průměrný zákazník nemusí znáti rozdíl obou solí, a vzbudí-li v něm závadné označení zboží žalovaného domněnku, že zboží bylo vyrobeno v Karlových Varech a to nemá vlastností pravé přírodní soli, pozbude zákazník důvěru k ní, čímž dobrá pověst pravé soli karlovarské může býti poškozena.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud právem neshledal potřebným prováděti žalovaným postrádaný důkaz znalecký, protože pro rozhodnutí sporu nezáleží na tom, jak by se měli zachovati lékaři nebo lékárníci, nýbrž běží o to, zda je s hlediska zákona proti nekalé soutěži nezávadné pozastavené jednání žalovaného. Není ani vadou řízení ani rozporem se spisy, jestliže nižší soudy se zřetelem k povaze věci, dále k tomu, co uvedli znalci Dr. P. a Dr. O., i bez slyšení dalších znalců zkoumaly, jak může býti pozastavené označení soli posuzováno průměrným zákazníkem. Ani opačný názor žalovaného o tom, co podle jeho mínění každý zákazník ví a věděti musí, není nežli právě jeho názorem a tvrzením, pro něž nemá skutkového podkladu mimo svou domněnku.

Právní posouzení odvolacího soudu jest uznati za správné.

V souzeném případě jde o označení ukazující k původu zboží; podle § 2, odst. 6, zákona proti nekalé soutěži platí tu tedy zvláštní ustanovení obsažená v jeho §§ 4 až 9. Předně má tu význam ustanovení § 6, odst. 2, podle něhož se označení produktu z minerální vody, o který tu jde, nepokládá nikdy za označení druhu nebo jakosti, nýbrž platí za označení místního původu. Již z toho plyne, že onoho označení původu nesmí býti užito k označení padělku. Na tom nic nemění dodatek, že jde o produkt umělý, neboť nesprávné označení původu zůstává tu závadným již s hlediska předpisu § 8 uved. zák. Tento dodatek však závadnosti označení neubírá ani s hlediska § 5, když odvolací soud správně uznal, že i takové označení s dodatkem je přes onen dodatek způsobilé vzbuditi domněnku v obchodním styku, že zboží, o něž jde, bylo vyrobeno v určitém místě, to jest v Karlových Varech, a s upotřebením přísad ze známých karlovarských vřidel, že tedy ve výrobku je buď vůbec nebo částečně sůl z Karlových Varů. Vpravdě však produkt žalovaného nebyl tam vyroben, nýbrž v B. (ve Slezsku), a neobsahuje

nic z vřidel karlovarských, nýbrž je umělým chemickým produktem. Závadného označení bylo užito v obchodním styku a je také způsobilé v obchodním styku vzbuditi nesprávnou domněnku, jestliže se zboží dostane do obchodu s takovým označením. A tu pak právem hleděly nižší soudy k tomu, jak si může toto závadné označení vykládati průměrný zákazník, který nemusí znáti rozdíl obou solí co do původu, balení a ceny. Nezáleží na tom, jak je tomu v kruzích odborníků.

Čís. 16955.

Jestliže bylo po vydražení ideální polovice nemovitosti, zatížené právem bydlení, ono právo vymazáno na vydražené polovici, zaniká jako věcné právo i co do druhé ideální polovice nemovitosti, třebas nebylo i na ní vymazáno. Vydražitel, který nepřevzal podle dražebních podmínek závazek plniti onu služebnost, jest oprávněn domáhati se na osobě původně z výměnku oprávněné náhrady pro bezdůvodné obohacení, užívá-li ona osoba i potom nadále bytu.

(Rozh. ze dne 27. května 1938, Rv II 857/36.)

Na domě č. p. 212 zapsaném ve vložce č. 296 v B. vázlo ve prospěch žalované právo výměnku záležejícího z práva bezplatného bydlení (v dvoupokojovém bytě s kuchyní a koupelnou s příslušenstvím). Poněvadž při rozvrhu nejvyššího podání za ideální polovici uvedené nemovitosti výměnek žalované nebyl uhrazen, bylo uvedené právo výměnku, pokud bylo vloženo na ideální polovině nemovitosti žalobcem koupené, z pozemkové knihy vymazáno. Žalovaná bydlila však dále v uvedeném bytě, aniž z toho důvodu žalobci něco platila. Trvdě, že tím byla žalovaná bezdůvodně obohacena, domáhá se žalobce, který nabyl ve veřejné dražbě dne 9. prosince 1930 vlastnictví k ideální polovině dotčeného domu, zaplacení částky 5.400 Kč s přísl. Nižší soudy uznaly co do částky 4.900 Kč s přísl. podle žaloby, o d o l a c í s o u d z t ě c h t o d ů v o d ů: Je pravda, že se hledíc na § 485 obč. zák. služebnost váznoucí na jedné spoluvlastnické polovici fakticky vztahuje na celou nemovitost, takže není zřízení služebnosti na ideální spoluvlastnické polovici dovoleno. Neprávem vyvozuje však odvolatelka z toho, že přes to, že služebnost byla vymazána ze spoluvlastnické polovice žalobcovy na základě rozvrhového usnesení, přísluší jí právo k bezplatnému užívání celého bytu, takže o jejím obohacení nemůže býti řeči. Pravý opak je správný. Ježto se výkonem práva služebnosti zasahuje neoprávněně do spoluvlastnického oprávnění žalobcova a výkon práva — který žalobce jako spoluvlastník trpěti nemusí, protože je tím dotčen jeho podíl — bez jeho souhlasu není dovolen, má osvobození spoluvlastnické polovice žalobcovy v zápětí, že žalovaná svého práva vůbec vykonati již nemůže (§§ 361, 826 obč. zák.). Užívá-li však